

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobkyně: **V. Š.**, narozená dne X
bytem X
zastoupená advokátem JUDr. Ondřejem Preussem, Ph.D.
sídlem V Jámě 699/1, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2023, č. j. MPSV-2023/226351-911,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2023, č. j. MPSV-2023/226351-911, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 3 146 Kč do třiceti dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou došlou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Ministerstvo práce a sociálních věcí, jímž bylo změněno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 6. 4. 2023, č. j. 4689/2023/AAK, podle § 90 odst.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád), tak, že se příspěvek na péči snižuje z 13 900 Kč na 6 600 Kč měsíčně od května 2023, v souladu s § 7 a v souladu s ustanovením § 4 odst. 1, § 8, § 9, § 11, § 13, § 14 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím byl snížen příspěvek na péči od května 2023 z částky 13 900 měsíčně na 3 300 Kč měsíčně.

II. Žalobní body

3. Žalobkyně v žalobě uvedla, že napadené rozhodnutí vychází z lékařského posudku posudkové komise, která vycházela zejména z jednoho šetření a z vybraných písemných podkladů, nevypořádává se s podstatným argumentem, že zákonný zástupce žalobkyně nemohl využít na základě vyrozumění o možnosti seznámit se s podklady nutnými pro vydání prvostupňového rozhodnutí. Ač se na úřad práce dostavil osobně dne 19. 1. 2023, přečetl si posudek, sdělil, že s ním nesouhlasí, nebyla mu poskytnuta rada ve věci dalšího postupu, ač o ni explicitně požádal. Paní úřednice pouze uvedla, že podání námitek se nedělá, je třeba si vyčkat na rozhodnutí a pak se odvolat. Zástupce žalobkyně tak nebyl dostatečně poučen o právech, žalobkyně tak fakticky přišla o jednu z možností, jak se dovolat nápravy.
4. Dále nebyla dostatečně vypořádána argumentace, že v odborných zprávách je zdravotní stav žalobkyně popsán zcela jinak, než v posudku, dle kterého žalobkyně nepotřebuje mimořádnou péči a dohled druhé osoby při zvládání základních životních potřeb mobilita, stravování, oblékání a obouvání, výkon fyziologické potřeby a komunikace, nebyla zohledněna její psychiatrická komorbidita.
5. U potřeby stravování nebylo bráno v potaz, že žalobkyně si nezvládne stravu nakrátet a naporcovat, nezvládá pracovat s příborem, zvládá pouze nabírat již připravenou naporcovanou stravu lžící nebo napichovat na vidličku, a to za dohledu jiné osoby, z důvodu bezpečnosti. Při konzumaci jídla žalobkyně nedbá na čistotu a slušnost, jídlo padá či teče mimo talíř, na oblečení, drobí okolo, neočistí si sama od sebe po jídle ústa, jídlo bývá i po obličejí a ve vlasech. Stolování a konzumace stravy neodpovídá jejímu věku. U žalobkyně je veliký problém dodržovat pitný režim, jelikož vůbec nepociťuje žízeň, bez pokynů, přemlouvání a motivování vypije z vlastní vůle maximálně 200 ml pití za den. Není schopná si připravit svačinu či uvařit jednoduché jídlo. Konzumuje pouze specifické potraviny a značky potravin, jídelníček je velice omezený. Jde o chuť, barvy, strukturu, tvary. Nesní jídla, kde jsou komponenty smíchané dohromady (např. polité knedlíky omáčkou, potřebuje mít vše zvlášť). Tato „vybíravost“ je výrazná a velice komplikuje běžné stravování. Některá jídla či pachy vyvolávají dávení a nevolnost vedoucí ke zvracení či k afektivním záchvatům. Žalobkyně má bezlaktózovou dietu z důvodu potravinové intolerance laktózy, což též komplikuje stravování. Vrstevníci oproti ní běžně umí zacházet s příborem a menším nožem, umí naporcovat stravu a bez pomoci zvolit suroviny a připravit jednodušší jídlo jak studené, tak i teplé a dodržují pitný režim. Pokud žalovaný neuznal potřebu stravování, měl v odůvodnění uvést, z čeho vycházel a měl odůvodnit a jednotlivě vypořádat námitky žalobkyně. V příloze 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „prováděcí vyhláška“), je uvedeno, že za schopnost zvládat základní

životní potřebu stravování se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace. V odůvodnění ovšem tyto body vypořádány nejsou.

6. K potřebě oblékání a obouvání bylo v posudku Pražské správy sociálního zabezpečení (dále jen „PSSZ“) uvedeno, že korekce výběru oblečení je věcí osobního vkusu. V námitkách ovšem bylo uvedeno, že u žalobkyně nejde pouze o nějaké korekce a už vůbec to není otázka vkusu, protože žalobkyně nemá schopnosti zvolit správně druh oblečení dle počasí a ročního období, schopnosti rozeznat a posoudit, zda si bere na sebe oblečení správně ve smyslu přední strana dopředu, zda není oblečení naruby, děravé nebo znečištěné. Na hraně fyzických možností žalobkyně je zapnutí drobnějšího zipu, knoflíků či úkonů vyžadujících jemnou motoriku. Neúspěch vede k afektům. Nesnese cedulky, švy a různé druhy látek. U některého oblečení je to prý vyloženo až bolestivé je mít na sobě, přičemž s tímto argumentem se odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyrovnalo. Žalobkyně má velice citlivou pokožku s reakcemi na přímé slunce, zejména na jaře, v létě a někdy ještě na podzim musí nosit trička s UV filtrem, používat pokrývku hlavy s UV filtrem, nebo se mazat speciálními krémy. Problém je také s obouváním, též s volbou druhu obuvi dle počasí a ročního období, je problém se samotným úkonem dostat nohy do obuvi, při obouvání musí sedět, neobuje se vestoje kvůli fyzické slabosti a nestabilitě. Neumí si zavázat tkaničky. Kvůli deformaci nohou (extrémní valgózita kotníků) je třeba kupovat kvalitní obuv se širšími špičkami, než je obvyklá obuv. Obuv musí být pevná, ale zároveň uvnitř dostatečně vyměkčená, aby nedocházelo k otlakům a odřeninám. Hůře se taková obuv shání a je finančně výrazně dražší. Žalobkyně má také potíže v oblékání ponožek a všech přiléhavějších těsnějších typů oblečení, a to kvůli dyspraxii. Dále je jí velice nepříjemné se do „něčeho cpát“, jak sama říká. Vrstevníci si oproti žalobkyni umí zvolit oblečení adekvátně dle počasí a aktuální teploty, bez pomoci a bez pokynů se správně oblečou, sami se obují, nosí běžnou obuv, snesou většinu běžných materiálů, vítají nové kusy oblečení v šatníku. Za schopnost zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání se ve smyslu předmětné přílohy č. 1 považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se a manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem. V posudku je ovšem uvedeno prosté konstatování, že žalobkyně nemá s oblékáním potíže.
7. K potřebě komunikace žalobkyně namítla, že ač ze zpráv vyplývá, že žalobkyně má dobrou slovní zásobu a je verbálně komunikující, tak to neznamená, že komunikuje správně a dostatečně. Komunikace je jedním z největších problémů v jejím každodenním životě. Často používá naposlouchané fráze a echolálie, které mají úplně jiný význam. Žalobkyně nedokáže vykomunikovat své potřeby, popsat pocity, nedokáže snést sebemenší konfrontaci, či něco odmítnout, nedokáže se sama bez pomoci seznamovat s vrstevníky a udržovat oboustranný přátelský vztah. Takové situace vedou k častým afektivním reakcím, nespokojenosti a záchvatům autoagrese a agrese. Žalobkyně stále hovoří o svém jediném oblíbeném tématu (koně), nereaguje na člověka, který na ní mluví, skáče do řeči a často si až urputně a afektivně vynucuje pouze vlastní monolog. Je schopna krátkodobě naslouchat i druhému člověku, ovšem když to není hovor o jejím oblíbeném tématu, zájem naučeně na chvíli předstírá. Pak se rychle opět vrací ke svému tématu. Zdánlivě působí jako velice inteligentní s až encyklopedickými znalostmi, ale jen

z oblasti koní. Má naučené úryvky článků a stránek v knihách. V podstatě opakuje a cituje znalosti z naučných knih či videí. Dále má potíže porozumět co jí kdo sděluje, co se po ní chce, na co se kdo ptá. Např. pečující se zeptá „Chceš k svačině housku?“ a žalobkyně odpoví „Ta houska je upečená a neměla by se dávat koním“. Žalobkyně nemá zájem přijímat a zpracovávat jiné informace, než její oblíbená témata. Její mysl je stále ve svém světě (ve světě koní) a je těžké ji udržet v realitě. Tyto potíže s komunikací jsou obrovský problém v sociální oblasti, obzvlášť mezi vrstevníky. Od ostatních lidí si často vyloží nějaký pohled, mimiku a verbální sdělení jako útok na sebe, urážku či výsměch. Nechápe nevinné vtípky, škádlení a humor. Nezvládá seznamování a tzv. small talk. Často je potřeba jí věci zopakovat, říct jiným způsobem a dovysvětlit. I když nepochopí sdělení, tak vše souhlasně odkývne. Nechce to dále řešit a to, že nerozumí, nijak neřeší. Např. i když jí něco vadí, stresuje, způsobuje úzkost, tak neřekne, co se děje, aby bylo možné problém vyřešit. Poté se najednou spustí afektivní záchvat. Tyto situace se odehrávají prakticky všude, v jakémkoliv prostředí. Např. v MHD jí vadí nějaký pach či zvuk, ale sama to nesdělí. Na otázku, zda je vše v pořádku, odpoví, že ano, mluví dále o koních, ale frustrace se během pár minut nakumuluje a žalobkyně začne najednou křičet, bouchat do sebe a kopat kolem sebe. Po opuštění MHD a uklidnění sdělí, že jí tam celou dobu vadil nějaký pach. Hodně slov a slovních spojení nebo frází používá v nesprávném významu. Opakuje věty nebo slova vícekrát po sobě. Popis různých událostí interpretuje jinak, než jak se staly. Např. ve škole byla úloha, aby žáci vyřídili vzkaz. Vzkaz si přečetli a mohli do zadání nahlížet po celou dobu zpracovávání úlohy. Měli použít klíčová slova a zachovat děj. Text nebyl moc složitý a byla použita běžná slova. Pro žalobkyni to byl velice těžký úkol, zpracování jí trvalo velice dlouho. Výsledkem bylo to, že nepoužila všechna požadovaná slova, dále si dosadila svoje, s jiným významem, a děj byl naprosto zkreslený. V běžném životě žalobkyně přijímá informace a vykládá si je po svém, pak je také zkresleně interpretuje. Žalobkyně umí ovládat mobilní telefon jen s pomocí pečující osoby (zvolit v seznamu volaného, vytočit číslo atd.), neumí srozumitelně napsat SMS, neumí sama pracovat s počítačem, vše s dopomocí a asistencí. Vrstevníci běžně rozumí sdělení, komunikují v dialogu a na různá témata, chápou humor a komunikují mezi sebou i s lidmi mimo svůj věk, seznamují se, volají si, píší si, používají komunikační aplikace a sociální sítě, dokáží vyjádřit svůj nesouhlas a zvládnou běžnou konfrontaci. Z pohledu předmětné vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu komunikace považuje stav, kdy osoba je schopna se vyjadřovat srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům a používat běžné komunikační prostředky. Jak je uvedeno v popisu faktického stavu, tyto podmínky naplněny nejsou. V tomto směru hovoří i zpráva o prospívání žákyně ze základní školy, kterou navštěvuje. Přitom v rozhodném posudku, ze kterého vycházelo rozhodnutí, bylo uvedeno, že žalobkyně komunikuje na standartní úrovni ústně i písemně.

8. K mobilitě žalobkyně namítla, že ujde velice omezenou vzdálenost, omezený počet schodů pouze s oporou, trpí bolestmi nohou a celkově pohybového aparátu. Trpí svalovou a vazovou ochablostí, častými luxacemi patel, bolestí chodidel, kyčlí a zad. I přes operace nohou má výraznou valgusitu v kotnících. Kvůli generalizované hypermobilitě jí klouby často „přeskakují“ v kotnících, kyčlích a zápěstích, je to velice bolestivé, následují otoky. Nově zjištěny genetické nálezy, jeden z nich odpovídá Loeys-

Dietz syndromu. Ten patří mezi vzácná genetická onemocnění – kolagenopatie, zasahuje pojivové tkáně v celém těle, paní primárka z genetiky Motol má za to, že tato genetická porucha způsobuje ochablost pohybového aparátu, hypermobilitu, valgozitu nohou, luxace kloubů, unavitelnost, možná také snížený intelekt. Žalobkyně nezvládá stoj v MHD ani s držením, ani pohyby a aktivity vyžadující balanc. Vrstevníci zvládnou ujít delší vzdálenost, běhat, skákat, pohyb mají bez bolesti. Dle předmětné vyhlášky se přitom základní životní potřeba mobilita považuje za schopnost zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat a měnit polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů a nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.

9. K výkonu fyziologické potřeby bylo namítáno, že i tento bod byl předmětem námitek, v novém posudku však bylo pouze konstatováno, že žalobkyně fyziologické potřeby zvládá. Žalovaný se nevypořádal s argumentací, že žalobkyně má též potíže s očistou po použití toalety, očistí se toaletním papírem až na pokyn a po připomenutí pečující. Zapomíná splachovat. Sama ze své vůle si nejde umýt ruce, je třeba i připomenout mýdlo. Mytí rukou ji velice „obtěžuje“ a na tuto činnost reaguje často afektovaně. Po vykonání potřeby odmítá celkově jakoukoliv hygienu. Přitom i schopnost provést patřičnou hygienu by měla být posuzována v rámci tohoto kritéria, které nejde vztáhnout toliko na schopnost vyprázdnit se. Nelze ani odhlédnout od PMS, kterým trpí, a hygieně při menstruaci.
10. Závěrem je třeba uvést, že žalobkyně nemá dostatečný rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností, aby pravidelně zvládala i další, v napadeném rozhodnutí nezohledněné základní životní potřeby, a není schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí těchto potřeb. V případě žalobkyně jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující funkční schopnosti. Pečující osoba tak zajišťuje u žalobkyně kontinuálně probíhající nácviky sociálních dovedností, sebeobsluhy a ostatních dovedností, terapie u psychologa, hipoterapie, rehabilitace, plavání, osobní asistenci, návštěvy odborných lékařů včetně dlouholeté pravidelné docházky na psychiatrii. Doma i mimo domov je potřeba také používat speciální režimy, piktogramy a plány. V posledních letech jednoznačně u žalobkyně nedošlo k takovému progresu, aby byla závislá pouze v druhém stupni. Snížení stupně žalobkyni výrazně poškodí. V příštích několika letech nelze předpokládat výrazný progres, spíše bude důležité zajištění nezhoršování stavu a stabilizaci stavu. Diagnózy žalobkyně jsou vrozené, jedná se o nevyléčitelné a těžko léčitelné nemoci výrazně ovlivňující všechny oblasti života a samostatnosti.
11. V odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný nevypořádává s argumenty žalobkyně. Z nastavení zákona a prováděcí vyhlášky je zřejmé, že i nedostatky v jedné z definovaných činností mají dopad na zvládnutí dané životní potřeby. V odůvodnění rozhodnutí absentují například doporučení na pomůcky, které by mohly nahradit péči pečující osoby. Naopak odůvodnění stojí na tvrzení, že žalobkyně zvládá všechny úkony přiměřeně ke svému věku. Takový závěr je ovšem v příkrém rozporu s dalšími lékařskými zprávami, které jsou uváděny v příloze tohoto podání a hlavně se skutečností. Žalobkyně trpí těžší symptomatikou autismu, k čemuž se přidávají další fyzické potíže. Komise přitom neuznala autismus jako ztrátu duševních kompetencí.

12. V odůvodnění rozhodnutí je uvedeno, že „*Pokud subjektivně uváděné skutečnosti nejsou podepřeny medicínskými objektivně zjištěnými fakty, nemohou být akceptovány.*“ a „*Posuzovaná neměla lékařsky objektivně prokázaný důvod nezvládat základní životní potřeby mobilita, komunikace, stravování, oblékání a obouvání a výkon fyziologické potřeby.*“ S tímto tvrzením žalobkyně nesouhlasí, jelikož se naopak domnívá, že bylo lékařsky prokázané nezvládnutí těchto základních životních potřeb. Odborné lékařské zprávy v tomto ohledu nebyly komisí respektovány. Taktéž je třeba zohlednit faktický stav žalobkyně, a to bez ohledu na diagnózu, na jejímž základě k nezvládnutí potřeb dochází.
13. Ke skutečnosti, že stav žalobkyně je dlouhodobě neutěšený, je dokládán posudek posudkové komise ze dne 7. 12. 2022, který byl pořízen za účelem přiznání příspěvku na pořízení kompenzační pomůcky – automobilu.

III. Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný ve svém vyjádření konstatoval, že v odvolacím řízení bylo rozhodnuto na základě posudku o zdravotním stavu ze dne 6. 9. 2023 vypracovaném posudkovou komisí ve složení posudkového lékaře a odborného lékaře se specializací psychiatrie. Zdravotní stav žalobkyně byl hodnocen jako dlouhodobě nepříznivý pro lehkou mentální retardaci, dětský autismus, auto a heteroagresivitu, Aspergerův syndrom, úzkostnou poruchu, pseudochabou kvadruparézu, intoleranci laktózy, dysgrafii, dyslexii a dysortografii. Komise hodnotí jako nezvládané základní životní potřeby orientace, tělesné hygieny, péče o zdraví a osobní aktivity. Potřeba péče o domácnost se pro věk žalobkyně nehodnotí. Pro nezvládnutí ostatních základních potřeb neshledala komise medicínsky objektivní důvod. Důvodem pro uznání jednotlivé potřeby může být jen těžká nebo úplná porucha funkčních schopností, v případě tělesné hygieny a výkonu fyziologické potřeby se jedná zejména o těžké funkční postižení horních končetin, ztráta úchopové schopnosti a těžká psychická postižení s těžce narušenými sociálními stereotypy, což není případ žalobkyně. Z hlediska hodnocení nezletilých nelze dohled a případnou kontrolu hodnotit jako každodenní mimořádnou péči.

IV. Obsah správního spisu

15. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
16. Žalobkyni náležel do poloviny roku 2022 příspěvek na péči ve výši odpovídající III. stupni závislosti, podle rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 20. 8. 2020, č. j. 25079/2020/BNL, žalobkyně nezvládala tyto potřeby: orientace, komunikace, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity. V souvislosti s ukončením platnosti posudku dne 30. 6. 2022 bylo z moci úřední dne 4. 8. 2022 zahájeno správní řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výše dávky příspěvek na péči.
17. Dne 2. 9. 2022 bylo v přirozeném sociálním prostředí žalobkyně provedeno sociální šetření. Podle šetření matka pracuje z domova na poloviční úvazek, zajišťuje péči o dceru. Žalobkyně je schopna chůze, ale má potíže s koordinací, má deformace kotníků, povolené svaly, otoky, špatný nášlap, vadí jí nerovnosti terénu. Je schopna chůze jen na krátkou vzdálenost, trpí často velkou únavou, je po operaci nohou. Vyjde do úrovně

patra, ve škole pak musí odpočívat, sednout si na schody. MHD nemůže používat, bojí se jakéhokoliv zvuku a hluku, vadí jí bzučení zářivek v dopravních prostředcích, dostává se panika a záchvaty. Rodina jí vozí autem. Žalobkyni vadí i vrzající vozíky v obchodě, nesnáší kontakt s lidmi, když si lidé nahlas povídají, myslí si, že se jí smějí. Nesmí zůstat bez dozoru, vadí jí i fyzický kontakt s matkou. Osobou je orientovaná, hodiny neumí, přečte digitální, ale nedokáže údaj aplikovat. Pokud uplyne vyhrazený čas na činnost, začne se rozčilovat, musí se jí neustále vysvětlovat. Doma se vyzná, ve škole potřebuje asistentku, do školy netrefí, nezvládne přejít přechod. Slovní zásoba je dobrá, ale neumí se přesně vyjádřit, ohradit, když jí něco nevyhovuje, vše odkývá, pak dostane záchvat. Písemná komunikace je špatná, má dysporuchy. Umí trochu ovládat mobil, nezvládá koordinaci. Čte hůř, dá jí práci přečtení i pochopení textu, lepší je, když někdo předčítá. Má bezlaktózovou dietu, jen málo jídel je schopná pozřít, je vybíravá, odmítá okusit nová jídla. Sama si nic nepřipraví, nenakrájí, nenamaže chleba, neumí pracovat s ostrým nožem, neumí koordinovat pohyb. Sousta spíše trhá. Nají se sama, pítí má v lahvičce, ze skleničky neumí pít a odmítá pít, nemá pocit žízně, pítí se jí musí podávat, ne nutit, protože se jí zvedá žaludek. Oblékne se sama, ale nezvládne výběr oblečení, vzhledem ke klimatickým podmínkám, nerozliší rub a líc, jaké oblečení má doma a jaké na ven, nerozliší společenské oblečení. Tělesná hygiena je s výraznou dopomocí, bojí se, aby se jí voda nedostala do očí, vadí jí hluk fénu, zuby čistí matka, češe matka, nehty stříhá matka. Špatně snáší menstruaci, s výměnou potřeb pomáhá matka, ve škole asistentka. Na toaletu si dojde, ale musí se dohlížet na očistu, spláchnutí, umytí rukou. Bere pravidelně léky, má alergii na slunce, má ráda koně, plavání, výlety autem. Chodí do 7. třídy speciální školy W., je v péči N., již od školky má asistentku. Kamarády nemá, neumí vyhodnotit, kdo je kamarád, nenechá si sáhnout na hračky. V bytě je zabezpečené okno i odmontovaná dvířka od skříněk v pokoji kvůli atakám.

18. Následně byla požádána PSSZ o posouzení stupně závislosti žalobkyně na pomoci jiné fyzické osoby. Dne 7. 10. 2022 bylo lékařem PSSZ konstatováno, že jde o osobu do 18 let věku, která se podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost). Posuzovaná osoba potřebuje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc při následujících 3 základních životních potřebách: tělesná hygiena, péče o zdraví a osobní aktivity. Správní orgán I. stupně dne 6. 4. 2023 vydal pod č. j. 4689/2023/AAK, sp. zn. UP/58352/2015/SS, rozhodnutí, kterým snížil příspěvek na péči žalobkyni ze 13 900 Kč měsíčně na částku 3 300 Kč měsíčně. Důvodem pro takto podstatné snížení bylo právě údajné zjištění, že žalobkyně nezvládá toliko 3 životní potřeby, a to péči o zdraví, osobní aktivity a tělesnou hygienu.
19. Proti tomuto prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně dne 11. 4. 2023 odvolání. Odvolání obsahuje podrobné vyjádření k základním životním potřebám, které nebyly posudkovým lékařem uznány jako nezvládané (stravování, oblékání a obouvání, orientace, komunikace, mobilita a výkon fyziologické potřeby), žalobkyně při těchto potřebách vyžaduje značnou a s ohledem na svůj věk nepřiměřenou pomoc druhé osoby a samostatně je nezvládne. Žalobkyně nemá dostatečný rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností, aby tyto základní životní potřeby pravidelně zvládala. Pečující osoba, která zároveň ve správním řízení žalobkyni zastupovala, poukázala na to, že zajišťuje u žalobkyně nácvik sociálních dovedností, sebeobsluhy a ostatních dovedností. K odvolání byly předloženy lékařské zprávy (psycholožky Mgr. B. ze dne 23. 11. 2022, zpráva ZŠ W. ze dne 1. 12. 2022, imunologie

ze dne 7. 2. 2020, genetiky ze dne 10. 6. 2022, ortopedie, opakovaně předložena zpráva MUDr. S. psychiatrie, ze dne 3. 1. 2022).

20. Matka žalobkyně v odvolání také popsala, že si žalobkyně nezvládne stravu nakrájet a naporcovat, zvládne pouze nabrat naporcovanou stravu lžící nebo vidličkou, za dohledu jiné osoby, z důvodu bezpečnosti. Při konzumaci jídla žalobkyně nedbá na čistotu a slušnost, jídlo padá či teče mimo talíř, na oblečení, drobí okolo, neočistí si sama od sebe po jídle ústa, jídlo bývá i po obličeji nebo ve vlasech atd. Stolování a konzumace stravy neodpovídá jejímu věku. U žalobkyně je veliký problém dodržovat pitný režim, jelikož vůbec nepociťuje žízeň a bez pokynů, přemlouvání a motivování vypije z vlastní vůle maximálně 200 ml pití za den. Není schopná si připravit svačinu či uvařit jednoduché jídlo. Konzumuje pouze specifické potraviny a značky potravin, jídelníček je velice omezený. Jde o chuť, barvy, strukturu, tvary. Nesní jídla, kde jsou komponenty smíchané dohromady. Tato „vybíravost“ je výrazná a velice komplikuje běžné stravování. Některá jídla či pachy vyvolávají dávení a nevolnost vedoucí ke zvracení či k afektivním záchvatům. Žalobkyně má bezlaktózovou dietu z důvodu potravinové intolerance laktózy, což též komplikuje stravování. Vrstevníci oproti ní běžně umí zacházet s příborem a menším nožem, umí naporcovat stravu a bez pomoci zvolit suroviny a připravit jednodušší jídlo jak studené, tak i teplé a dodržují pitný režim.
21. Pokud jde o potřebu oblékání a obouvání, u žalobkyně nejde pouze o nějaké korekce a už vůbec to není otázka vkusu, protože žalobkyně nemá schopnosti zvolit správně druh oblečení dle počasí a ročního období, schopnosti rozeznat a posoudit, zda si bere na sebe oblečení správně ve smyslu přední strana dopředu, zda není oblečení naruby, děravé nebo znečištěné. Na hraně fyzických možností žalobkyně je zapnutí drobnějšího zipu, knoflíků či úkonů vyžadujících jemnou motoriku. Neúspěch vede k afektům. Nesnese cedulky, švy a různé druhy látek. Žalobkyně má velice citlivou pokožku s reakcemi na přímé slunce, zejména na jaře, v létě a někdy ještě na podzim musí nosit trička s UV filtrem, používat pokrývku hlavy s UV filtrem, nebo se mazat speciálními krémy. Problém je také s obouváním, též s volbou druhu obuvi dle počasí a ročního období, je problém se samotným úkonem dostat nohy do obuvi, při obouvání musí sedět, neobuje se vestoje kvůli fyzické slabosti a nestabilitě. Neumí si zavázat tkaničky. Kvůli deformaci nohou (extrémní valgozita kotníků) je třeba kupovat kvalitní obuv se širšími špičkami, než je obvyklá obuv. Žalobkyně má také potíže v oblékání ponožek a všech přiléhavějších těsnějších typů oblečení, a to kvůli dyspraxii. Vrstevníci si oproti žalobkyni umí zvolit oblečení adekvátně dle počasí a aktuální teploty, bez pomoci a bez pokynů se správně oblečou, sami se obují, nosí běžnou obuv, snesou většinu běžných materiálů, vítají nové kusy oblečení v šatníku.
22. K potřebě komunikace žalobkyně v odvolání namítla, že ač ze zpráv vyplývá, že žalobkyně má dobrou slovní zásobu a je verbálně komunikující, neznamená to, že komunikuje správně a dostatečně. Komunikace je jedním z největších problémů v jejím každodenním životě. Často používá naposlouchané fráze a echolálie, které mají úplně jiný význam. Žalobkyně nedokáže vykomunikovat své potřeby, popsat pocity, nedokáže snést sebemenší konfrontaci, či něco odmítnout, nedokáže se sama bez pomoci seznamovat s vrstevníky a udržovat oboustranný přátelský vztah. Takové situace vedou k častým afektivním reakcím, nespokojenosti a záchvatům autoagrese a agrese. Žalobkyně stále hovoří o svém jediném oblíbeném tématu (koně), nereaguje na člověka, který na ní mluví, skáče do řeči a často si až urputně a afektivně vynucuje pouze vlastní

monolog. Je schopna krátkodobě naslouchat i druhému člověku, ovšem když to není hovor o jejím oblíbeném tématu, zájem naučeně na chvíli předstírá. Pak se rychle opět vrací ke svému tématu. Zdánlivě působí jako velice inteligentní s až encyklopedickými znalostmi, ale jen z oblasti koní. Má naučené úryvky článků a stránek v knihách. V podstatě opakuje a cituje znalosti z naučných knih či videí. Má potíž porozumět, co jí kdo sděluje, co se po ní chce, na co se kdo ptá. Žalobkyně nemá zájem přijímat a zpracovávat jiné informace, než její oblíbená témata. Její mysl je stále ve svém světě (ve světě koní) a je těžké ji udržet v realitě. Tyto potíže s komunikací jsou obrovský problém v sociální oblasti, obzvlášť mezi vrstevníky. Od ostatních lidí si často vyloží nějaký pohled, mimiku a verbální sdělení jako útok na sebe, urážku či výsměch. Nechápe nevinné vtípky, škádlení a humor. Nezvládá seznamování a tzv. small talk. Často je potřeba jí věci zopakovat, říct jiným způsobem a dovysvětlit. I když nepochopí sdělení, vše souhlasně odkývne. Nechce to dále řešit a to, že nerozumí, nijak neřeší. Např. i když jí něco vadí, stresuje, způsobuje úzkost, neřekne, co se děje, ale poté se najednou spustí afektivní záchvat. Tyto situace se odehrávají prakticky všude, v jakémkoliv prostředí. Např. v MHD jí vadí nějaký pach či zvuk, nesdělí to sama, na otázku, zda je vše v pořádku odpoví, že ano, frustrace se během pár minut nakumuluje a žalobkyně začne najednou křičet, bouchat do sebe a kopat kolem sebe. Po opuštění MHD a uklidnění sdělí, že jí tam celou dobu vadil nějaký pach. Hodně slov a slovních spojení nebo frází používá v nesprávném významu. Opakuje věty nebo slova vícekrát po sobě. Popis různých událostí interpretuje jinak, než jak se staly. V běžném životě žalobkyně přijímá informace a vykládá si je po svém, pak je také zkresleně interpretuje. Žalobkyně umí ovládat mobilní telefon jen s pomocí pečující osoby (zvolit v seznamu volaného, vytočit číslo atd.), neumí srozumitelně napsat SMS, neumí sama pracovat s počítačem, vše s dopomocí a asistencí. Vrstevníci běžně rozumí sdělení, komunikují v dialogu a na různá témata, chápou humor a komunikují mezi sebou i s lidmi mimo svůj věk, seznamují se, volají si, píšou si, používají komunikační aplikace a sociální sítě, dokáží vyjádřit svůj nesouhlas a zvládnou běžnou konfrontaci.

23. K mobilitě žalobkyně v odvolání namítla, že ujde velice omezenou vzdálenost, omezený počet schodů pouze s oporou, trpí bolestmi nohou a celkově pohybového aparátu. Trpí svalovou a vazovou ochablostí, častými luxacemi patel, bolestí chodidel, kyčlí a zad. I přes operace nohou má výraznou valgozitu v kotnících. Kvůli generalizované hypermobilitě jí klouby často „přeskakují“ v kotnících, kyčlích a zápěstích, to je velice bolestivé, následují otoky v místě této epizody. Nově zjištěny genetické nálezy, jeden z nich odpovídající Loeys-Dietz syndromu. Ten patří mezi vzácná genetická onemocnění – kolagenopatie, zasahuje pojivové tkáně v celém těle, paní primářka z genetiky Motol má za to, že tato genetická porucha způsobuje ochablost pohybového aparátu, hypermobilitu, valgozitu nohou, luxace kloubů, unavitelnost, možná také snížený intelekt. Žalobkyně nezvládá stoj v MHD ani s držením, ani pohyby a aktivity vyžadující balanc. Vrstevníci zvládnou ujít delší vzdálenost, běhat, skákat, pohyb mají bez bolesti.
24. K výkonu fyziologické potřeby bylo v odvolání namítáno, že žalobkyně má též potíže s očištěním po použití toalety, očistí se toaletním papírem až na pokyn a po připomenutí pečující. Zapomíná splachovat. Sama ze své vůle si nejde umýt ruce, je třeba i připomenout mýdlo. Mytí rukou ji velice „obtěžuje“ a na tuto činnost reaguje často afektovaně. Po vykonání potřeby odmítá celkově jakoukoliv hygienu. Přitom i schopnost provést patřičnou hygienu by měla být posuzována v rámci tohoto kritéria, které nejde vztáhnout toliko na schopnost vyprázdnit se. Nelze ani odhlédnout od PMS,

kterým trpí, a hygieně při menstruaci, hormonální antikoncepce není vzhledem k věku možná, menstruační kalhotky užít mimo domov nelze, nezvládla by je po použití adekvátně uschovat a donést domů vyprat.

25. Bylo požádáno o posouzení bez přítomnosti žalobkyně, neboť předchozí jednání komise za účelem schválení zdravotní pomůcky (automobilu) žalobkyni velmi stresovalo, žalobkyně je přesvědčena, že její obtíže jsou podrobně popsány a doloženy v lékařských zprávách.
26. Odvolací orgán si vyžádal posouzení zdravotního stavu oprávněné osoby u posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky. V posudku e. č. SZ/2023/1302-PH ze dne 6. 9. 2023 byl ke zdravotnímu stavu žalobkyně a její závislosti na pomoci jiné fyzické osoby konstatován tento posudkový závěr: K datu vydání napadeného rozhodnutí nešlo o osobu do 18 let věku, která se podle § 8 odst. 1 písm. d) nebo c) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni IV nebo III, šlo o osobu do 18 let věku, která se podle § 8 odst. 1 písm. b) téhož zákona považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžadovala každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby a není neschopna zvládat osm nebo devět, ani šest nebo sedm základních životních potřeb, nebyla však schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb (orientace, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity). Tento stav byl i od data 1. 7. 2022. Doba platnosti byla stanovena do 23. 6. 2027.
27. V posudku bylo uvedeno, že dokumentace je dostačující k projednání bez osobní účasti dítěte i jeho zástupce a byly vyjmenovány podklady, z nichž posudková komise vycházela při vypracování posudku, a to posudkový spis PSSZ Praha 4 - JM (LPS IV), spis odvolacího orgánu: oddělení odvolání a správní agendy Praha, lékařské nálezy zaslané účastníkem řízení nebo předložené při jednání (MUDr. M. Z., dětská gynekologie, ze dne 15. 5. 2023, MUDr. J. H., dermatovenerologie, ze dne 7. 6. 2023, Národní ústav pro autismus, ze dne 28. 11. 2022, Mgr. A. B., laboratoř, ze dne 3. 2. 2020, MUDr. J. Ch., ortoped, ze dne 22. 5. 2018 a 20. 3. 2023, MUDr. J. K., rehabilitace, ze dne 20. 2. 2023, MUDr. M. S., ortoped, ze dne 9. 3. 2023, MUDr. I. M., ortoped, ze dne 5. 3. 2023, MUDr. M. B.k, ortoped, ze dne 16. 3. 2023, MUDr. J. S., dětský psychiatr, ze dne 3. 1. 2022, Mgr. et Mgr. I. B., psycholog, ze dne 23. 11. 2022, Mgr. J. V., třídní učitel, ze dne 1. 12. 2022, MUDr. M. H., klinická genetika, ze dne 9. 6. 2022, sociální šetření provedené krajskou pobočkou úřadu práce ze dne 2. 9. 2022, odvolání ze dne 11. 4. 2023 + lékařské nálezy, dopis zástupce ze dne 12. 6. 2023 + lékařské nálezy).
28. Podle posudku komise žalobkyně trpěla dětským autismem a Aspergerovým syndromem, byla dokumentovaná auto a heteroagresivita, dysgrafie, dyslexie a dysortografie. Žalobkyně byla verbálně zdatná, ale měla výrazné obtíže v receptivní složce řeči. V chování dominoval zvýšený egocentrismus, o děti ve školce se nezajímala, při kolektivních hrách nechtěla spolupracovat, těžko se přizpůsobovala, měla množství rituálů. Na druhé děti byla agresivní, nebo se jich bála. Sociální chování bylo nezralé, ale došlo k výraznému sociálnímu zlepšení, chování při vyšetření Mgr. K. W. z roku 2013 odpovídalo nadměrným úzkostem, budilo dojem autistické poruchy, bydlela střídavě u rodičů, k otci, který měl novou rodinu, pravidelně jezdila na víkend či pátek, od dětství nechodila moc na hřiště, protože se dětí bála. Podle psychologického vyšetření Mgr. B. ze dne 28. 4. 2020 měla nevyrovnané výkony kognitivních funkcí od pásma normy, přes

podprůměr až po propady hraničně do pásma lehkého podprůměru. Její výkony v průběhu hodin ZŠ W. byly proměnlivé. Někdy byla aktivní, poslouchala pokyny učitele, snažila se vykonávat zadanou práci, jindy byla velmi úzkostná, zaujatá svými ustrašenými myšlenkami. V druhé půli vyučování bývala unavená a mívala tendence se sebeпошкоzovat, potřebovala podpůrné vedení dospělého, jak uvádělo psychologické vyšetření Mgr. D. K. z roku 2018/2019. Výsledky kognitivních funkcí byly v tuto dobu na hranici normy. Měla velkou fantazii i slovní zásobu, používala lékařské termíny, například Smecta, mazala si masť. Často měla úniky k nemocem, něco ji bolelo, především, když měla něco udělat, uklízet, oblékat se. Když chtěla hračku, se kterou si někdo hrál, křičela na děti, brala jim hračku, strkala do dětí, podtrhávala židličku, uhodila je, nebo si něco vymyslela. Dokázala si s dětmi hrát velmi hezky, ale jen do doby, kdy jim začala rozkazovat. Ráda vymýšlela různé historky, kterým se smála. Ráda se učila různé básničky a písničky. Grafomotorika byla přiměřená věku. Od nástupu do MŠ udělala velké pokroky v jemné i hrubé motorice. Pozornost byla průměrná, sebeobslužné činnosti byly věku přiměřené, jak uváděly zprávy Mgr. L. J. a Bc. L. J.. Od dětství se v noci budila, později se spaní hodně vylepšilo. Měla strach z vody, nenechala na sebe sáhnout, křičela. Někdy oslovovala druhé lidi, byla sociálně odbržděná k dospělým lidem. Názorově byla vyspělá, předbíhala své vrstevníky, mluvila si pro sebe. Pokud byla změna, potřebovala logické vysvětlení. Komunikace byla normální. Horní a dolní končetiny byly bez posudkově významných patologických změn, dokladovaná pseudochabá kvadruparéza, větší hybnost kloubní neměly posudkový vliv na zvládání základních životních potřeb. Byla dokumentovaná luxace pately s chůzí pomocí opěrné pomůcky 3/2023. Tento nálezn nesplňoval kritéria dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a neměl vliv na posudkový závěr. Interní onemocnění ani posudkově významné postižení zraku a sluchu doložené objektivní lékařské zprávy neprokazovaly. Byla kardiopulmonálně kompenzovaná, bez dušnosti.

29. Komise dále v posudku uvedla, že sociální šetření bylo provedené 2. 9. 2022 a v souladu s doloženými objektivními lékařskými nálezy uvádělo nezvládání základní životní potřeby orientace pro omezené kompetence posuzování, tělesná hygiena, péče o zdraví a osobní aktivity. Pohybovala se samostatně, uměla běhat, skákat, hrubá i jemná motorika byla značně zlepšené, včetně grafomotoriky. Základní životní potřeba mobilita byla zvládaná na standardní úrovni. Komunikovala na standardní úrovni ústně i písemně, jak dokládaly objektivní lékařské nálezy, viz výše v textu. Sama se najedla a napila, neměla objektivní lékařský důvod nezvládat základní potřebu stravování na standardní úrovni. Jídlo připravovala a nakupovala standardně druhá osoba, dietní režim neměla nařízený, držela bezlepkovou dietu, která byla standardně zohledněna v základní životní potřebě péče o zdraví. Sama se oblékla a obula, na výběr oblečení mohla dohlížet druhá osoba, základní životní potřeba oblékání a obouvání byla zvládaná na standardní úrovni. Na WC si sama došla, případně bylo dohlíženo na očistu, tělesná hygiena byla uznaná jako nezvládaná na standardní úrovni. Výkon fyziologické potřeby zvládala samostatně na standardní úrovni. K datu vydání napadeného rozhodnutí posudková komise konstatovala dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a na jeho základě nezvládání 4 základních životních potřeb, a to orientace, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity. Námitky uvedené v odvolání byly náležitě prostudovány a vyhodnoceny ve vztahu ke zjištěnému dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu s dopadem na sebeobslužné schopnosti posuzované osoby. Posuzovaná neměla lékařsky objektivně prokázaný důvod nezvládat základní životní potřeby mobilita, komunikace, stravování,

oblékání a obouvání a výkon fyziologické potřeby na standardní úrovni, jak uvedeno výše v textu. Z důvodu věku a možné změny zdravotního stavu byla platnost posudku stanovena do dosažení věku 18 let, do 23. 6. 2027.

30. Žalobkyně ve vyjádření k podkladům ze dne 16. 9. 2023 namítala, že komise nevzala v potaz předložené zprávy, komise nesprávně uvedla, že podle sociálního šetření se žalobkyně sama nají i napije, oblékne a obuje, provede očistu na WC, nic takového žalobkyně ani její matka při šetření neuvedly. Také poukázala na nesprávné tvrzení komise o bezlepkové dietě, žalobkyně má intoleranci laktózy. Pokud žalobkyni není poskytnuta pomoc, je hladová, dehydrovaná, v nevhodném oblečení naruby, s rozvázanými tkaničkami, pokud se vůbec do bot dostane, znečištěná, s neumytýma rukama. Minimálně 4 odborníci erudovaní v oblasti psychiatrie a psychologie se shodli na těžké symptomatice autismu a na potížích s diagnosami souvisejících, mimo jiné v oblasti komunikace a sebeobsluhy. Dva z těchto odborníků jsou také z posudkové komise, v prosinci 2022 vyšetřovali žalobkyni 40 minut a schválili jí příspěvek na automobil. Podle tohoto posudku komise řeč je sice rozvinutá, ale není reciproční, mluví pro sebe, vede monology spojené s nutkavostí, při přerušení se rozčílí, je těžko usměrnitelná, ptá se stále na to samé, není schopna neverbálně vyjádřit svá přání, přítomny verbální rituály, pohmatové, chuťové i čichové, specializovaná autistická škála CARS (42 bodů) svědčí pro těžkou poruchu autistického spektra, zjištěna těžká autistická symptomatika. Spouštěčem afektivních raptů se sebepoškozováním jsou při přecitlivělosti různé pachy a zvuky. Dochází na psychoterapii, zatím bez pozitivního výsledku. Dle ošetřujícího psychiatra se jedná o těžkou autistickou poruchu s poruchou funkčnosti komunikace, narušením orientace, sociálního porozumění, sníženou schopností přizpůsobením se novým situacím, neschopností správného vyhodnocení situace a neadekvátní reakce, při kterých ohrožuje sebe i okolí. Je nesamostatná, velmi obtížně usměrnitelná. Dle psychologického vyšetření ze Speciálně pedagogického centra při Národním ústavu pro autismus ze dne 10. 7. 2020 má sice dobrou slovní zásobu, ale zpravidla nedokáže říct své požadavky, potřeby, pocity. Zabíhá ke svým tématům, které rigidně opakuje dokola. Do příběhů přidává skutečnosti, které se nestaly, mentoruje naposlouchané věty. Porozumění je narušené, není schopna běžného rozhovoru ve smyslu interakce výměny myšlenek. Budí dojem, že rozumí, ale automaticky odsouhlasí i to, co nechápe. Nedokáže navazovat a udržovat výběrové vztahy. Podle vyšetření klinického psychologa ze dne 23. 11. 2022 je u žalobkyně přítomna nízkofunkční porucha autistického spektra, jde o dítě s kombinovaným těžkým neurovývojovým postižením s výraznou limitací v běžném fungování, plnou a nepřetržitou odkázaností na pomoc a podporu dospělé osoby. Nedokáže vést běžný rozhovor, často přestává reagovat verbálně a manifestuje se velká úzkost a afektivní reaktivita, kdy stačí jen drobná nepohoda, nesrovnalost, drobná změna. S věkem se její potíže více manifestují a zvyrazňují. Slovní zásoba je specifická, vázaná na oblíbená témata, i hovor v rámci svého tématu neadekvátní, na otázky odpovídá velmi krátce, někdy nelogicky. Neodkáže včas sdělit své obavy, následně přes mluvení přechází v pláč, pak již situaci nezvládne. V oblasti reciprocit řeči má výrazné obtíže, někdy zastřené automatickým odsouhlasením (i když otázku nechápe). Má potíže se sama najíst, někdy je potřeba jí dokrmit, toaletu navštíví s doprovodem a po upozornění, očistu neprovede, neobleče se, s veškerou hygienou je potřebná pomoc. Ve vyjádření k podkladům dále žalobkyně zdůraznila, že posudková komise v posudku ze 7. 12. 2022 konstatovala, že kvalita sociální komunikace, adekvátnost sociálních chování a sociálních vztahů je

nízkofunkční, a to i při rozvinuté řeči a lehké mentální retardaci, protože komunikace není funkční a neslouží k běžnému dorozumívání a udržování sociálních interakcí, má problémy s pochopením významu i jednoduchých sdělení, získané znalosti neschopna použít v praxi. I při jednání komise chování žalobkyně odpovídalo autismu s těžkým funkčním postižením. Téměř nekomunikovala, kontakt byl neochotný, chudý, odpovídala jednoslovně na návodné a konkrétní otázky až v závěru jednání, kdy řekla své jméno. Po celou dobu vyšetření plně zaujatá hřebelcováním svého plyšového koně, od činnosti neodklonitelná po dobu jednání komise cca 40 minut. Porucha komunikace a orientace spojená s autismem je ještě zesílena přítomností ADHD, OCD (tj. obsedantně kompulsivní – pozn. soudu) symptomatikou a motorickou vadou, deficitem v sebeobsluze. Kombinace ADHD projevů a autismu je mimořádně náročná na pozornost a dohled dospělé osoby. Neorientuje se v neverbální komunikaci lidí, sama ji používá velmi omezeně. Nejtěžší postižení je v oblasti komunikace, hry a představitosti, nutkové rituály výrazně omezují až znemožňují sociální fungování pacienta a jeho rodiny. Autismus těžce ovlivňuje úroveň samostatnosti a funkčnost komunikace. Velké problémy má v oblasti sebeobsluhy, celkově nesamostatná, odkázaná na přímou pomoc druhé osoby. Sama se nenají, nenapije, nepřichystá jídlo a pití, nemá pocit hladu a žízně, nudné hlídat, mnohdy dokrmovat. Veškerá hygiena s pomocí druhé osoby.

31. Dále žalobkyně doplnila v rámci vyjádření se k podkladům rozhodnutí dne 4. 10. 2023 zprávu ze stomatologické kliniky ze dne 27. 9.2023, podle které má žalobkyně otevřený skus, vada způsobuje funkční poruchu rozměňování potravy, omezuje ji též ve výslovnosti a brání kvalitní komunikaci.
32. V napadeném rozhodnutí žalovaný převzal zjištění posudkové komise, uvedl, že neshledal důvod pro vyžádání doplňujícího posouzení zdravotního stavu účastníka řízení, neboť vyjádření zástupce neobsahuje nové skutečnosti, které by v době posuzování nebyly známy. K námitkám před vydáním rozhodnutí odvolací orgán konstatoval, že při posuzování zdravotního stavu ve věci příspěvku na péči vycházejí posudkoví lékaři z lékařských zpráv a posudků vypracovaných odbornými lékaři. Nehodnotí pouze základní diagnózu, ale především její dopad na funkční postižení posuzované osoby. Z hlediska samotného obsahu posudku lze konstatovat, že zahrnuje hodnocení zdravotního stavu účastníka řízení, provedeného na základě uvedené zdravotnické dokumentace, odkazy na výsledky sociálního šetření i dopad jeho zdravotního stavu na zvládání základních životních potřeb. Pokud subjektivně uváděné skutečnosti nejsou podepřeny medicínskými objektivně zjištěnými fakty, nemohou být akceptovány. Samotný subjektivní nesouhlas účastníka řízení se závěry správních orgánů nemůže bez konkrétní argumentační opory založit nezákonnost správních rozhodnutí. Odvolací orgán se zabýval tím, jakým způsobem se výše citovaný posudek o zdravotním stavu posuzované osoby vyrovnal se všemi shromážděnými důkazy. Komise zhodnotila výsledek posouzení lékařské posudkové služby a plně se s ním neztotožnila, protože oproti lékařské posudkové službě PSSZ hodnotila jako nezvládanou také základní životní potřebu orientace a odvolací orgán má za to, že posudková komise tuto skutečnost dostatečně zdůvodnila ve svém posudkovém zhodnocení. Lze mít za prokázané, že zdravotní stav účastníka řízení a jeho funkční důsledky byly pro účely posudkového závěru zjištěny v rozsahu, který je dostatečný pro použití posudkových kritérií stanovených v právních předpisech, protože byly objektivizovány všechny skutečnosti, týkající se zdravotního stavu nebo jeho funkčních důsledků, významné pro posudkový závěr.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

33. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
34. Podle ust. § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách: *„Při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.“*
35. Podle ust. § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách: *„Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.“*
36. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí vyhláška č. 505/2006 Sb.
37. Podle § 2 odst. 1 prováděcí vyhlášky: *„Při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládnutí základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení.“*
38. Podle přílohy č. 1 písm. a) prováděcí vyhlášky: *„Mobilita. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat 1. vstávání a usedání, 2. stoj, 3. zaujímat a měnit polohy, 4. pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, 5. otevírat a zavírat dveře, 6. chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, 7. nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.“*
39. Podle přílohy č. 1 písm. c) prováděcí vyhlášky: *„Komunikace. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, 2. chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, 3. vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, 4. porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, 5. používat běžné komunikační prostředky.“*
40. Podle přílohy č. 1 písm. d) prováděcí vyhlášky: *„Stravování. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vybrat si ke konzumaci*

hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.“

41. Podle přílohy č. 1 písm. e) prováděcí vyhlášky: „*Oblékání a obouvání. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, 2. rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, 3. oblékat se a obouvat se, 4. svlékat se a zouvat se, 5. manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.*“
42. Podle přílohy č. 1 písm. g) prováděcí vyhlášky: „*Výkon fyziologické potřeby. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. včas používat WC, 2. zaujmout vhodnou polohu, 3. vyprázdnit se, 4. provést očistu, 5. používat hygienické pomůcky.*“
43. Ust. § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách považuje osobu starší 18 let věku jako za závislou na pomoci jiné fyzické osoby, pokud vedle nezvládnutí příslušného počtu jednotlivých základních životních potřeb „*vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby*“.
44. Podle § 1 odst. 4 prováděcí vyhlášky: „*Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládnutí základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.*“
45. V rozsudku ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Ads 80/2016-22, Nejvyšší správní soud shrnul judikaturu vztahující se k problematice posuzování zdravotního stavu při rozhodování o příspěvku na péči: „*Pro posouzení zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči je třeba odborných medicínských znalostí, kterými disponují speciální posudkové komise. Pro účely odvolacího správního řízení, jehož předmětem je příspěvek na péči, posuzuje zdravotní stav osoby posudková komise zřízená žalovaným na základě § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v relevantním znění. V řízeních, v rámci nichž je rozhodováno o příspěvku na péči, se musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Stěžejním důkazem v tomto řízení je lékařský posudek, a proto je na něho kladen požadavek úplnosti a přesvědčivosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53). Tento požadavek vychází z premisy, že odborné závěry, které jsou v posudcích vysloveny, nemohou být přezkoumávány ze strany správních orgánů či soudů, neboť ty k takovému posouzení nedisponují potřebnými znalostmi (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 3 Ads 129/2014-24). V řízeních o žalobách proti rozhodnutím, jež jsou založeny na zmíněných posudcích, správní soudy podrobují posudky testu jednoznačnosti, úplnosti a přesvědčivosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 3 Ads 24/2013-34, ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37, ze dne 26. 3. 2015, č. j. 4 Ads 263/2014-*

60, anebo ze dne 15. 4. 2015, č. j. 6 Ads 217/2014-23). Aby byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady (viz § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách) a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu osoby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014-28). V souladu s § 2a vyhlášky posudková komise musí posoudit zvládnutí dané životní potřeby skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé potřeby v příloze č. 1 vyhlášky (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37). Nezvážnutí byť jen jedné z vymezených aktivit znamená nezvládnutí dané životní potřeby (§ 2a vyhlášky). Jestliže na základě podkladů lékařského posudku lze konstatovat, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá a posudková komise dospěje k závěru, že tato životní potřeba je i přesto zvládnutelná, musí tento závěr dostatečně a přesvědčivě zdůvodnit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013-32). Vyplývají-li z jednotlivých podkladů rozporné závěry, posudková komise musí tyto rozpory přesvědčivě vysvětlit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37). Postaví-li posudková komise své hodnocení na rozporných základech, aniž by rozpory odstranila či vysvětlila, je povinností žalovaného žádat doplnění posudku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25).“

46. Povinností správního orgánu je pak se v odůvodnění rozhodnutí vypořádat se všemi námitkami, návrhy a vyjádřeními účastníka řízení (§ 68 odst. 3 správního řádu). Pokud se správní orgán v rozhodnutí o oprávněném prostředku se všemi uplatněnými námitkami nevypořádá, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008-71, nebo ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45). O nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů se jedná zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Subsidiární použití správního řádu v řízení o příspěvku na péči potvrdil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 5. 2012, č. j. 6 Ans 3/2012-29.
47. Žalobkyně prostřednictvím matky jako svého zákonného zástupce podrobně popsala své potíže v oblasti mobility, stravování, oblékání a obouvaní, výkonu fyziologické potřeby a komunikace, nejprve při sociálním šetření, pak v podaném odvolání i ve vyjádření k podkladům rozhodnutí (viz podrobně body 17, 19 – 24, 30 – 32 tohoto rozsudku). Na tyto námitky nebylo vůbec reagováno. Žalovaný v napadeném rozhodnutí toliko vymezuje právní úpravu, shrnuje a přebírá závěry posudkové komise, k argumentaci žalobkyně pouze obecně uvedl, že neshledal důvod pro vyžádání doplňujícího posouzení zdravotního stavu, neboť vyjádření neobsahuje nové skutečnosti, které by v době posuzování nebyly známy. Žalovaný dále uvedl, že při posuzování zdravotního stavu ve věci příspěvku na péči vycházejí posudkoví lékaři z lékařských zpráv a posudků vypracovaných odbornými lékaři. Samotný subjektivní nesouhlas účastníka řízení se závěry správních orgánů nemůže bez konkrétní argumentační opory založit nezákonnost správních rozhodnutí. Žalovaný též uvedl, že se zabýval tím, jakým způsobem se výše citovaný posudek o zdravotním stavu posuzované osoby vyrovnal se všemi shromážděnými důkazy.
48. Soud je nucen konstatovat, že odůvodnění žalovaného v části hodnocení posudku komise a vypořádání námitek účastníka je natolik obecné a paušální, že by toto odůvodnění bylo

možné použít na kterýkoli případ, ani v minimálním rozsahu nereaguje na konkrétní námitky žalobkyně.

49. Zcela nesprávný je i závěr žalovaného, že se komise vypořádala se shromážděnými důkazy. Komise si zcela selektivně vybrala úryvky z jednotlivých zpráv, soudu není zřejmé, proč byla zcela opomenuta na první pohled jedna z nejrelevantnějších zpráv, a to zpráva dětské psychiatricky MUDr. S. ze dne 3. 1. 2022 (předložena již lékaři PSSZ, opětovně přiložena i k odvolání), podle které jde v případě žalobkyně o těžkou autistickou symptomatiku v kombinaci s projevy ADHD. Žalobkyně je v péči této psychiatricky již od roku 2015, lze tedy předpokládat, že je se zdravotním stavem žalobkyně a jejími obtížemi dobře obeznámena. Zpráva MUDr. S. popisuje též skutečnosti, které je nutno vzít v potaz při hodnocení základních životních potřeb (např. uvádí, že žalobkyně již roky není schopna používat MHD, vadí jí v MHD zvuky, pachy, blízkost ostatních lidí, lékařka poukazuje na významné postižení v oblasti komunikace, neorientuje se v neverbální komunikaci...). Z posudku je zřejmé, že komise tuto zprávu k dispozici měla, z textu posudku je však zjevné, že její obsah byl zcela a bez vysvětlení opomenut.
50. Komise vyšla též ze zprávy Mgr. B. ze dne 28. 4. 2020, když byla k dispozici aktuální zpráva téže psychologky z data 23. 11. 2022 (přiložena též již k odvolání). Psycholožka v této novější zprávě zdůrazňuje, že s věkem se obtíže více manifestují a zvyrazňují, žalobkyně potřebuje fixovat jednu dospělou osobu, vyžaduje stálý dohled, instruování, fyzickou pomoc v běžných činnostech. Slovní zásoba je specifická, vázaná na oblíbená témata, i hovor v rámci svého tématu neadekvátní, na otázky odpovídá velmi krátce, někdy nelogicky. Neodkáže včas sdělit své obavy, následně přes mluvení přechází v pláč, pak již situaci nezvládne. V oblasti reciprocity řeči má výrazné obtíže, někdy zastřené automatickým odsouhlasením. Často se ukazuje, že nechápe ani otázku, ani zadání, nedá to však najevo, je snaha vyhovět druhé osobě, potřebuje dovysvětlovat. Sama se nenají a nenapije, nepřichystá si jídlo a pití, nemá pocit žízně a hladu, nutné hlídat režimově, mnohdy dokrmovat. Neoblékne se adekvátně počasí i situaci, je schopna odejít v obráceném tričku v mrazu. Toaletu navštíví s doprovodem a po upozornění, očistu neprovede, s veškerou hygienou je potřebná pomoc. V době menstruace často neschopna vyjít z domova, odkázána na péči, neschopna rozeznat, kdy jít na toaletu, bez schopnosti provést kroky k hygieně. Celkově se jedná o dítě s těžkým neurovývojovým postižením, s výraznou limitací v běžném fungování, nepřetržitým odkázáním na pomoc a podporu dospělé osoby. S věkem se náročnost na péči stupňuje, lze očekávat určitou míru deteriorace intelektu i ostatních schopností, zejména adaptačních mechanismů, tím bude docházet k nárůstu úzkostné symptomatiky (s tím souvisejícímu poškození). Není schopna cestovat MHD, ani s doprovodem, kontakt je neadekvátní, nedokáže vést běžný rozhovor, nesdělí potřebné informace, přestává reagovat verbálně.
51. Komise naproti tomu cituje zprávy zjevně neaktuální (Mgr. W. z roku 2013, Mgr. K. 2018/2019). Pokud je poukazováno na zprávu Mgr. J. a Bc. L., není uvedeno, ani o jaké jde osoby, ani o jak staré zprávy, soud ze shrnutí v lékařské zprávě MUDr. S. dovozuje, že jde zřejmě o učitelky z MŠ N. D. a jde o vyjádření vztahující se k roku 2014. Nabízí se vyjít spíše z aktuální zprávy ze současné školy ze dne 1. 12. 2022 (taktéž předložena již k odvolání), která poukazuje na problémy s komunikací a mobilitou. Zcela opomenuta zůstala také zpráva N. ze dne 28. 11. 2022 (taktéž připojena již k odvolání), která popisuje výsledky osobní asistence, podle této zprávy žalobkyně selhává při

cestování autobusem, je úzkostná, plačtivá, i přes sluchátka slyší pro ni nepříjemné zvuky nebo hovor cestujících, emoční napětí graduje, končí afektivním záchvatem, křičí, kope, vede údery rukama kolem sebe, kouše se, bouchá se do hlavy a stehy, škrábe se. Je třeba připomínat pitný režim, nabízet pití, sama se žalobkyně nenapije.

52. Z posudku komise vyplývá, že posudková komise rozhodovala výlučně na základě písemných podkladů (a to ještě pouze některých, vybraných bez ohledu na aktuálnost a relevanci), žalobkyně nebyla posudkovou komisí vyšetřena. Přitom dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011-44: *„Přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí by v řízení o příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, mělo být pravidlem. Takové pravidlo však nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu.“* Z tohoto rozsudku dále vyplývá, že v dané souvislosti je nutné zabývat se otázkou, zda by přímé vyšetření posuzované osoby mohlo ve věci přinést něco nového a zda by to mohlo nějak změnit zjištěný skutkový stav. Posudková komise se k absenci vyšetření žalobkyně vyjádřila tak, že použitá dokumentace byla dostačující k posouzení v její nepřítomnosti. Nicméně, práce s podklady byla provedena zcela nedostatečně a totéž se týká vedených úvah. Skutečnost, že žalobkyně nebyla komisí vyšetřena, pak k přesvědčivosti posudku také nepřispívá (byť si je soud vědom žádosti matky, aby pokud možno komise hodnotila stav žalobkyně bez její přítomnosti, s ohledem na velký stres, který přinesla žalobkyni účast při jednání posudkové komise za účelem přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku).
53. Soud není schopen námitky žalobkyně vztahující se ke zvládání jednotlivých životních potřeb vypořádat, protože napadené rozhodnutí je zcela nepřezkoumatelné. Je zároveň zjevné, že pokud jde o podrobnou a ucelenou argumentaci matky žalobkyně, nejde o pouhý subjektivní nesouhlas účastníka řízení se závěry správních orgánů, jak žalovaný uváděl, matka žalobkyně po celou dobu řízení nejen že konzistentně popisovala problémy své dcery, ale doložila i velké množství lékařských zpráv, které její tvrzení podporují. Za této situace je zcela nepochopitelný, až cynický, přístup žalovaného, který podrobnou argumentaci podpořenou lékařskými zprávami odbyl obecným tvrzením, že posudek komise zahrnuje hodnocení zdravotního stavu účastníka řízení, provedeného na základě uvedené zdravotnické dokumentace a s ohledem na výsledky sociálního šetření, a pokud subjektivně uváděné skutečnosti nejsou podepřeny medicínskými objektivně zjištěnými fakty, nemohou být akceptovány.
54. Z lékařských zpráv plyne, že žalobkyně není schopna cestovat MHD, posudek komise přesto bez vysvětlení uzavírá, že mobilita je zvládána na standardní úrovni. Lékařské zprávy podrobně popisují výrazné deficity v komunikaci, posudek komise přesto uvádí, že žalobkyně komunikovala na standardní úrovni písemně i ústně (není vůbec zřejmé, z jakých „objektivních“ zpráv toto komise měla za prokázané). Komise uzavírá, že se žalobkyně sama nají a napije, jiné položky dle prováděcí vyhlášky nehodnotí (přitom zvládání dalších položek - rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace - je zpochybněno i v sociálním šetření a v lékařských zprávách). Není pak ani pravdivé tvrzení komise o bezlepkové dietě, žalobkyně má intoleranci laktózy. V rozporu s lékařskými zprávami je i závěr komise, že žalobkyně je schopna se obléci a obout, resp. vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem,

rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

55. Žalovaný tedy v napadeném rozhodnutí obsah posudku komise pouze převzal, skutečné a kritické zhodnocení posudku komise neprovedl, hodnocení posudku komise je zcela formální, typizované a obecné. Žalovaný se reálně vůbec nezabýval tím, zda posudek komise dostatečným způsobem přezkoumal otázku zvládání základních životních potřeb mobility, stravování, oblékání a obouvaní, výkonu fyziologické potřeby a komunikace.
56. Žalovaný svým postupem porušil zejména ust. § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu, podle nichž správní orgán hodnotí podklady pro rozhodnutí podle své úvahy a přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci, a v odůvodnění rozhodnutí je mj. povinen uvést, jak se vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům pro rozhodnutí. Pokud se žalovaný s námitkami žalobkyně nevypořádal, zatížil napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností. Zároveň porušil povinnost dle ust. § 3 správního řádu, tedy postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť jak je patrné z výše uvedeného, skutkový stav nebyl v posudku komise zjištěn v dostatečném rozsahu.
57. Soud vyhodnotil jako nedůvodnou námitku nemožnosti se seznámit s podklady pro vydání prvostupňového rozhodnutí, ze spisu je zřejmé, že žalobkyně (resp. její zákonný zástupce) byla vyrozuměna o této možnosti přípisem ze dne 19. 10. 2022, doručeném téhož dne, lhůta byla stanovena pět pracovních dní od doručení přípisu, prvostupňové rozhodnutí pak bylo vydáno až dne 6. 4. 2023. V žalobě je uvedeno, že se žalobkyně s posudkem seznámila, v této souvislosti je zároveň namítáno nedostatečné poučení o dalším postupu. Pokud bylo žalobkyni sděleno, že bude vydáno rozhodnutí, proti kterému se lze odvolat, šlo o postup správný, proti samotnému posudku podat opravné prostředky nelze, o právu se ústně či písemně vyjádřit k podkladům rozhodnutí byla žalobkyně vyrozuměna již přípisem ze dne 19. 10. 2022. Obdobně byla dána žalobkyni možnost se vyjádřit k podkladům pro vydání napadeného rozhodnutí, této možnosti také bylo využito.
58. Nicméně je pravdou, že žalovaný tuto odvolací námitku zcela opomenul. Pokud se správní orgán v rozhodnutí o opravném prostředku se všemi uplatněnými námitkami nevypořádá, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008-71, nebo ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45). V projednávaném případě však podstata rozhodovacích důvodů spočívala v posouzení zdravotního stavu, žalobkyně sama připustila, že jiné lékařské zprávy v tu dobu k dispozici neměla, prostý nesouhlas s posouzením zdravotního stavu lékařem PSSZ by k jiným závěrům prvostupňového orgánu zjevně nevedl, soud tak neshledal, že by toto pochybení bylo samo o sobě důvodem ke zrušení napadeného rozhodnutí. Zároveň je nutno zdůraznit, že je potřebné na námitky účastníka řízení alespoň stručně reagovat a vysvětlit mu, z jakých důvodů je odvolací orgán neshledal důvodnými.
59. Soud neprováděl doplnění dokazování navrhovanými lékařskými zprávami ani dalšími důkazy prokazujícími obtíže žalobkyně (rozhodnutím žalovaného ve věci příspěvku na zvláštní pomůcku ze dne 3. 1. 2023, č. j. MPSV-2023/2417-911), neboť napadené

rozhodnutí rušil pro nepřezkoumatelnost, nebylo tak možné námitky žalobkyně ohledně jejích schopností zvládat základní životní potřeby vůbec věcně posuzovat.

60. Ze všech shora uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů zrušil bez jednání a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Toto ustanovení dává soudu možnost rozhodnout bez nařízení jednání, neboť jde o natolik závažné vady, že napadené rozhodnutí nelze věcně přezkoumat.
61. V dalším řízení, v němž bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), si žalovaný vyžádá od posudkové komise doplnění posudku stupně závislosti žalobkyně, zváží případně zadání posudku komisi v jiném složení. V tomto posudku komise zohlední zprávy předložené žalobkyní, zejména MUDr. S. a Mgr. B., uveďte, jaká učinila zjištění ohledně zvládání základních potřeb žalobkyně (zejména ohledně zvládání základních životních potřeb mobility, stravování, oblékání a obouvání, výkonu fyziologické potřeby a komunikace), a jak tato zjištění vyhodnotila, u jednotlivých základních životních potřeb řádně a přezkoumatelně vyhodnotí naplnění kritérií uvedených v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, vypořádá se se všemi potížemi namítanými žalobkyní i se závěry vyplývajícími z konkrétních podkladů, včetně sociálního šetření a lékařských zpráv. Soud dodává, že při posuzování, které potřeby je žalobkyně schopna zvládat, se nelze zaměřit jen na její tělesné funkční schopnosti, ale s ohledem na její diagnózy je třeba primárně posoudit její duševní a mentální schopnosti. Pokud komise vyhodnotí zdravotní dokumentaci o zdravotním stavu žalobkyně jako neúplnou, nejednoznačnou či rozpornou, případně pokud bude třeba došetřit některé skutečnosti a komise by potřebovala podrobnější informace, bude nutné žalobkyni též vyšetřit (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 3 Ads 91/2012-19, nebo též ze dne 5. 2. 2016, č. j. 2 Ads 209/2015-76, bod 44).
62. V návaznosti na tyto kroky žalovaný provede kritické zhodnocení posudku komise a v novém rozhodnutí zváží, zda posudek v souladu se shora uvedenou judikaturou splňuje požadavky na úplnost, přesvědčivost a zda se náležitě vypořádává se všemi relevantními skutečnostmi a s námitkami žalobkyně.
63. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla ve věci samé úspěšná, proto jí přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady žalobkyně v řízení o žalobě tvoří odměna advokáta sestávající se ze dvou úkonů právní služby: převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a činí zde 2 x 1 000 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 2 advokátního tarifu], a paušální částku ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tedy 2 x 300 Kč. Odměna advokáta tak činí 2 600 Kč. Jelikož je zástupce žalobkyně plátcem DPH, zvyšuje se tato částka o 21% sazbu této daně, tj. o 546 Kč. Celkem tak soud přiznal náklady řízení ve výši 3 146 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 21. března 2024

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně